

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. การวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
2. การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาในกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะ

การวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (P) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบจำนวน 60 ข้อ ไปทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 37 คน เพื่อคัดเลือกแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ค่าระดับความยากง่าย (P) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป โดยใช้เทคนิค 50 % และใช้ตารางวิเคราะห์ข้อสอบของ Chung The Fan คัดเลือกข้อสอบได้จำนวน 40 ข้อ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

1. ระดับค่าความยากง่าย (P) อยู่ระหว่าง .20 - .80
2. ระดับค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ตั้งแต่ .20 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วจำนวน 40 ข้อ ไปทดสอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2544 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR - 20 ของ Kuder Richardson (1975) อ้างใน ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2538, หน้า 197 - 199) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.7012

การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะ ผู้วิจัยได้เปรียบเทียบความ

แตกต่างของคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังเรียนของนักเรียน กลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะ โดยนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนและหลังเรียนมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนของนักศึกษาในกลุ่มทดลองที่เรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะ โดยใช้การทดสอบที่ (t-test) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณประเมินกิจกรรมด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจำนวน 40 ข้อ คะแนนเต็ม 40 คะแนน ปรากฏผลดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงผลการเปรียบเทียบคะแนนสอบของนักศึกษาในกลุ่มทดลองที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนและหลังการเรียนด้วยกิจกรรมเสริมทักษะ

หมวดคำถาม	คะแนนเต็ม	ก่อน	หลัง	ผลต่าง	t – test	P - value
		$\bar{X}_1$ (S.D.)	$\bar{X}_2$ (S.D.)	$\bar{X}_2 - \bar{X}_1$		
1. ตรรกะ	13	5.69 (1.43)	9.11(1.67)	3.42	12.59*	0.00
2. หมวดภาษา	8	3.39 (1.18)	5.75 (1.16)	2.36	12.06*	0.00
3. หมวดบริบท	7	2.50 (0.94)	4.86 (1.17)	2.36	14.31*	0.00
4. หมวดข้อสรุป	12	5.75 (1.59)	8.31 (1.35)	2.56	10.93*	0.00
รวม	40	17.33 (3.03)	28.03 (3.29)	10.69	29.86*	0.00

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะของนักศึกษา ทำให้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทุก ๆ หมวด รวมทั้งคะแนนรวม (P – value < 0.05)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เรื่องความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมเสริมทักษะ จากการประเมิน ผลตามสภาพจริงที่ปรากฏระหว่างการดำเนินกิจกรรมทั้ง 7 กิจกรรมพบว่า

1. กิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีผู้เข้าร่วมสัมมนาเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยได้ ทำการสังเกตพบว่านักศึกษามีความตั้งใจและความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมสัมมนา โดยมาถึง สถานที่สัมมนาก่อนเวลาและมีการจัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับการสัมมนาในระหว่างการบรรยายของ วิทยากร มีการแสดงความคิดเห็นและซักถามปัญหาเกี่ยวกับวิทยากรเป็นระยะ ซึ่งเมื่อสังเกตโดย ภาพรวมแล้วถือได้ว่านักศึกษามีพฤติกรรมที่ใฝ่รู้และกล้าแสดงออก โดยเฉพาะในช่วงของ การอภิปรายและฝึกปฏิบัติการ นักศึกษามีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะรูปแบบ การจัดกิจกรรมที่น่าสนใจและวิทยากรเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในหลายสาขาอาชีพ ทั้งอาชีพตำรวจ แพทย์ อาจารย์และนักจิตวิทยา

ตลอดระยะเวลาของการจัดกิจกรรมสัมมนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ พบว่านักศึกษา ให้ความร่วมมือและสนใจร่วมปฏิบัติการในกระบวนการสัมมนาอย่างดี สามารถปฏิบัติงานตามที่ วิทยากรมอบหมาย และจากการปฏิบัติงานในช่วงนี้สะท้อนให้เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาด ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ผู้วิจัยคิดว่าควรนำ กิจกรรมเกมตอบปัญหาการอ่าน มาทดลองให้นักศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะและ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอย่างแท้จริงต่อไป

2. การปฏิบัติกิจกรรมเกมตอบปัญหาการอ่าน ผู้วิจัยสังเกตพบว่า หลังจากที่นักศึกษา ได้เข้าสู่กระบวนการกลุ่มแล้ว นักศึกษามีการปฏิบัติตามขั้นตอนของการทำงานกลุ่ม เริ่มตั้งแต่ การวางแผนการทำงาน โดยมีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานกลุ่ม และหลังจากอ่านเอกสารใบความรู้ แล้ว นักศึกษาจะมีการระดมสมองและอภิปรายแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน เมื่อได้ฟังคำถาม สมาชิกทุกคนในกลุ่มจะรีบปรึกษาหารือกันและระดมสมองร่วมกันเพื่อตอบปัญหาที่ผู้วิจัยตั้งขึ้น ซึ่งมีทั้งคำตอบที่ผิดและถูก ขณะที่ดำเนินการแข่งขันตอบปัญหา ผู้วิจัยสังเกตพบว่านักศึกษามี ความสนุกสนานและกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม หลังจากทำกิจกรรมครบทั้ง 4 ชุดคำถามแล้ว

ผู้วิจัยได้ซักถามนักศึกษาเกี่ยวกับหัวข้อที่นำมาพบว่า หัวข้อที่นักศึกษาให้ความสนใจมาก คือเรื่อง เมืองลับแล สืบเกิดได้จากหลังการทำกิจกรรมนักศึกษาจำนวนมากได้เข้ามาสอบถามถึงเกร็ดความรู้ต่างๆเพิ่มเติม ผู้วิจัยจึงได้ให้ข้อคิดและคำแนะนำในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเพิ่มเติม นอกจากนี้ นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า จากกิจกรรมตอบปัญหาการอ่านช่วยให้นักศึกษาสนใจการอ่านเพิ่มเติม มีนิสัยรักการอ่านและเกิดทักษะในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ นักศึกษารู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยการอ่านหนังสือได้ฝึกฝนกระบวนการคิดและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักค้นคว้าแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยการอ่าน นักศึกษาเล็งเห็นประโยชน์ของการอ่านหนังสือว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความรู้กว้างขวาง เป็นผู้มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบอันเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตนเอง ครอบครัวและสังคม

3. กิจกรรมกฤตภาควิพากษ์ นักศึกษาได้ร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลายและกว้างขวางถึงมหันตภัยที่แฝงมากับข่าวสารหรือประกาศโฆษณาเชิญชวนในรูปแบบต่างๆตามหน้าหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร เช่น การโฆษณาวิีลดความอ้วน การโฆษณาเชิญชวนปลูกหมัถาวร การทำนายโชคชะตาราศี หมออุ ฟ้าป๊อซี่ ฟ้าป๊อก ดุลาขมือ การทรงเจ้าเข้าทรง ไข้หวาย เรื่องราวแปลกประหลาดมหัศจรรย์เหนือธรรมชาติต่างๆ เป็นต้น หลังจากนักศึกษาอภิปรายในประเด็นนี้พบข้อสรุปร่วมกันว่า การที่นักโฆษณาพยายามหากลยุทธ์์ตลอดจนจุดขายของสินค้าแต่ละตัวนั้น เพื่อต้องการทำให้สะดุดตา กระตุ้นความสนใจให้ผู้บริโภคมีความต้องการอุปโภคและบริโภคสินค้านั้นๆ ผู้รับสารต้องใช้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณในการเลือกซื้อสินค้าไม่ควรซื้อหรือรับบริการเพียงเพราะเคลิบเคลิ้มหรือคล้อยตามแผนการโฆษณาชวนเชื่อหลังจากที่แจกหนังสือพิมพ์ให้นักศึกษาคณะ 1 ฉบับเพื่อให้ปฏิบัติกิจกรรมการวิพากษ์ข้อมูลเกี่ยวกับการหลอกลวง ดัดด้น การโฆษณาชวนเชื่อ พบว่า นักศึกษามีความตั้งใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม บรรยายภาคในการทำกิจกรรมค่อนข้างวุ่นวาย เพราะนักศึกษาบางคนหาเนื้อหาข้อมูลไม่พบบก็จะเดินหาเพื่อยืมและขอตัดจากหนังสือพิมพ์ของเพื่อนคนอื่น เมื่อนำเสนองานหน้าชั้นเรียน นักศึกษาแต่ละคนจะมีลีลาในการนำเสนอแตกต่างกัน สร้างความสนุกสนานให้กับกิจกรรมนี้มาก นอกจากนี้ เนื้อหาข่าวสารที่น่าเสนอ สะท้อนให้เห็นความรู้ความเข้าใจของนักศึกษาจากการใช้ วิจารณญาณในการอ่าน และในช่วงของการสนทนากับนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการและมาตรการ ป้องกันมิให้ตกเป็นเหยื่อของข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น นักศึกษาได้ร่วมแสดงความคิดเห็นว่าควรมี นิสัยรักการอ่าน หมั่นศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ และควรตรวจสอบข้อมูลให้รอบคอบ ว่ามีความเป็นจริงหรือไม่เพื่อเป็นเหตุผลประกอบการตัดสินใจ

4. กิจกรรมวิจารณ์งานกับความเชื่อทางวัฒนธรรม นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ในการนำเสนอหน้าชั้นเรียน สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด ประสบการณ์ในรูปแบบของการแสดงบทบาทสมมติหรือสถานการณ์จำลองได้ดี นักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจในรูปแบบของกิจกรรม มีความกระตือรือร้น เตรียมอุปกรณ์การแสดงอย่างพร้อมเพรียง เช่น เครื่องแต่งกาย กระดาษสี และปรับประยุกต์ใช้วัสดุที่มีอยู่ในชั้นเรียนนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติกิจกรรม ทุกกลุ่มมีการเตรียมพร้อมและซักซ้อมกันอย่างเต็มที่ บรรยายการเตรียมงาน มีนักศึกษาบางคนไปสังเกตการทำงานของกลุ่มข้างเคียงในช่วงเวลาของการซ้อม เตรียมบทบาทการแสดงบทบาทสมมติเพื่อเป็นแนวคิดสำหรับกลุ่มของตนเอง เพราะผู้วิจัยกำหนดให้มีการแข่งขันเพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการนำเสนอ หลังจากจบการแสดงแต่ละกลุ่มจะส่งตัวแทนสรุปความเชื่อทางวัฒนธรรมนั้น ๆ

กลุ่มลับเฉพาะคนอยากถูกห่วย เสนอผลการคิดระดมสมองเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาว່ว่าควรรู้จักความพอดี ไม่โลภมาก ใช้ชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ไม่มุ่งหวังในโชคหรือคอบวาสนาถาลถอย ควรประกอบอาชีพสุจริต และขยันประกอบอาชีพของตนเองอย่างเต็มที่

กลุ่มจดหมายถูกโซ่ (ศิริประสูประดินาด) เสนอผลการคิดระดมสมองเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาว່ว่า ควรใช้เหตุผลในการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ไม่หลงเชื่อไปตามเนื้อความในจดหมาย พิจารณาไตร่ตรองว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ หรือทำลายจดหมาย ไม่ส่งต่อให้ผู้อื่น

กลุ่มดูดวงตามราศี เสนอผลการคิดระดมสมองเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาว່ว่าบุคคลควรมีความเชื่อมั่นในตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด เพราะหมอดูหรือผู้รับพยากรณ์ทำนายเหมือนเป็นนักจิตวิทยา ที่คอยให้คำปรึกษา คนที่ไปให้หมอดูทำนายทายทัก ก็เหมือนคนที่เป็นโรคจิต หรือมีสุขภาพจิตที่ไม่สมบูรณ์ ฉะนั้นหากไม่ยอมได้ชื่อว่าเป็นคนโรคจิต ก็ควรจะมี ความมั่นใจในตนเองให้มาก ๆ เชื่อและปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ตามครรลองของกฎหมายและประเพณีวัฒนธรรม

กลุ่มพระพุทธรูปพูดได้ เสนอผลการคิดระดมสมองเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาว່ว่าการจะเชื่อสิ่งใดก็ตามควรใช้วิจารณ์งานพิจารณาไตร่ตรองอย่างถ่องแท้ โดยคิดตามหลักของวรรณกาลามสูตรที่องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เทศนาบัญญัติไว้ การจะเชื่อในสิ่งใด ควรจะได้มีการพิสูจน์ให้เห็นชัดเจน

5. กิจกรรมเสนอเรื่องสั้น เป็นรูปแบบกิจกรรมที่มีการปฏิบัติเป็นรายบุคคล ส่วนใหญ่นักศึกษาจะเลือกวิเคราะห์ตัวละครในเรื่องสั้นโดยให้เหตุผลว่า วิเคราะห์ง่ายกว่าบทสนทนา และนักศึกษาแต่ละคนจะมีกลวิธีการนำเสนอที่แตกต่างกันออกไป บางคนใช้ท่าทางประกอบการนำเสนอ บางคนใช้การเล่นเสียง และเปลี่ยนระดับเสียง ซึ่งสามารถเรียกร้องความสนใจได้เป็นอย่างดี นักศึกษาบางคนที่สนใจสอบถามเรื่องสั้นที่เพื่อนนำเสนอก็จะซักถามหลังจากที่เพื่อนได้นำเสนอแล้ว โดยภาพรวมนักศึกษามีความตั้งใจและมีความกระตือรือร้นสูงในการปฏิบัติกิจกรรม

ประโยชน์ของการปฏิบัติกิจกรรมเสนอเรื่องสั้น สรุปได้ว่า เป็นการฝึกฝนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ส่งเสริมให้เกิดนิสัยรักการอ่าน และเกิดทักษะในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีประสบการณ์ในการอ่านมากยิ่งขึ้น ประชูด้นำความรู้และแนวคิดจากเรื่องสั้นไปใช้ประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักเลือกหนังสือดีมีประโยชน์ มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน เห็นคุณค่าของหนังสือ

6. กิจกรรมสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจและความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมเป็นอย่างดี บรรยายภาศในกลุ่มอภิปรายสนทนาหนังสือวรรณกรรม นวนิยายสนุกสนาน เพื่อนๆ นักศึกษากลุ่มที่ยังไม่ได้สนทนาจะแสดงความคิดเห็นสอดแทรกเป็นระยะ ช่วยสร้างสีสันให้กับชั้นเรียน ประเด็นของตัวละครในนวนิยาย นักศึกษาจะแสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง มีการเชื่อมโยงและเปรียบเทียบกับนวนิยายเรื่องอื่นๆ ตามประสบการณ์เดิมของตนเอง ผู้ฟังให้ความสนใจและตอบสนอง นักศึกษาเตรียมพร้อมศึกษาข้อมูลเนื้อหาสาระของเรื่องสั้นมาเป็นอย่างดี สามารถวิเคราะห์วิจารณ์จากและเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ในเรื่องได้อย่างชัดเจน มีการยกประโยชน์ของหรือบทสนทนาที่น่าสนใจมานำเสนอ ก่อให้เกิดความรู้ลึกซึ้งตาม สามารถตีความและใช้วิจารณญาณนำเสนอแก่นหรือสาระสำคัญที่ผู้แต่งสอดแทรกไว้ได้ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ฟังอย่างมาก

7. กิจกรรมได้วาทิเกี่ยวกับหนังสือ เป็นกิจกรรมสุดท้ายที่มีลักษณะเป็นการบูรณาการทักษะเข้าด้วยกันทั้งอ่าน ฟัง พูด เขียนและเพิ่มการคิดอย่างมีวิจารณญาณเข้าไปด้วย ซึ่งนักศึกษาทุกคนจะมีความกระตือรือร้นเป็นพิเศษ มีการเตรียมพร้อมทั้งด้านตัวบุคคล และด้านข้อมูลเป็นอย่างดี โดยนักศึกษาผู้ได้วาทิแต่ละคนสามารถเสนอแนวคิดหรือหลักการที่ถูกต้องได้ดีและใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์หรือโต้แย้งเหตุผลของฝ่ายตรงข้ามได้อย่างฉะฉานและชัดเจน

ปัญหาประการหนึ่งที่พบคือ การรักษาเวลาในช่วงของการได้ว่าที่ กิจกรรมนี้จึงเป็นการสะท้อน และรวบรวมประสบการณ์ทั้งหมดของนักศึกษา ซึ่งให้เห็นถึงพัฒนาการและความสามารถในการอ่าน หลังจากที่ได้ฝึกฝนด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านมามาตามลำดับ